

Krīzes situācijas dzemdniecībā - kā pārvarēt?

dr. med., doc. Anna Miskova

Kāpēc?

- Visā pasaulē 1 mātes mirstības gadījums pasaulē 3-4 minūtē
- 1000 mātes mirstības gadījumi dienā
- UK 13/100,000
- Latvija ...
- 50% bijusi substandarta aprūpē

Krīzes situācijas vadīšana

- stresa pilna
- piespiedu
- komandas darba atkarīga

Par ko ir šis stāsts?

- ASV 4000000 hospitalizācijas
- kritiskie gadījumi (arī perinatālie) 16%
- divi cietušie - māte un bērns
- ObGyn 5% - sūdzības 15% - maksājumi 36% (500tukst - 1.9mlj)
- sūdzība - 90.5%, vidēji 2,69

Kā tas ietekmē klīnisko darbu?

- 19,5% vairāk C.S.
- 19,5% mazāk VBAC
- 21,4% mazāk augsta riska grūtnieces aprūpē
- 10.4% mazāk dzemdību
- 6,5% pārtrauc praksi dzemdniecībā

“Izvairīšanas no pacientēm un/vai manipulācijām risku nenovērš,
bet ierobežo aprūpes pieejamību un palielina speciālistu
trūkumu.”

–Edmund F Funai MD, Christian M Pettker MD. Managing obstetric risk: Is your labor and
delivery team ready? ContOb/Gyn 2011

Galvenie iemesli

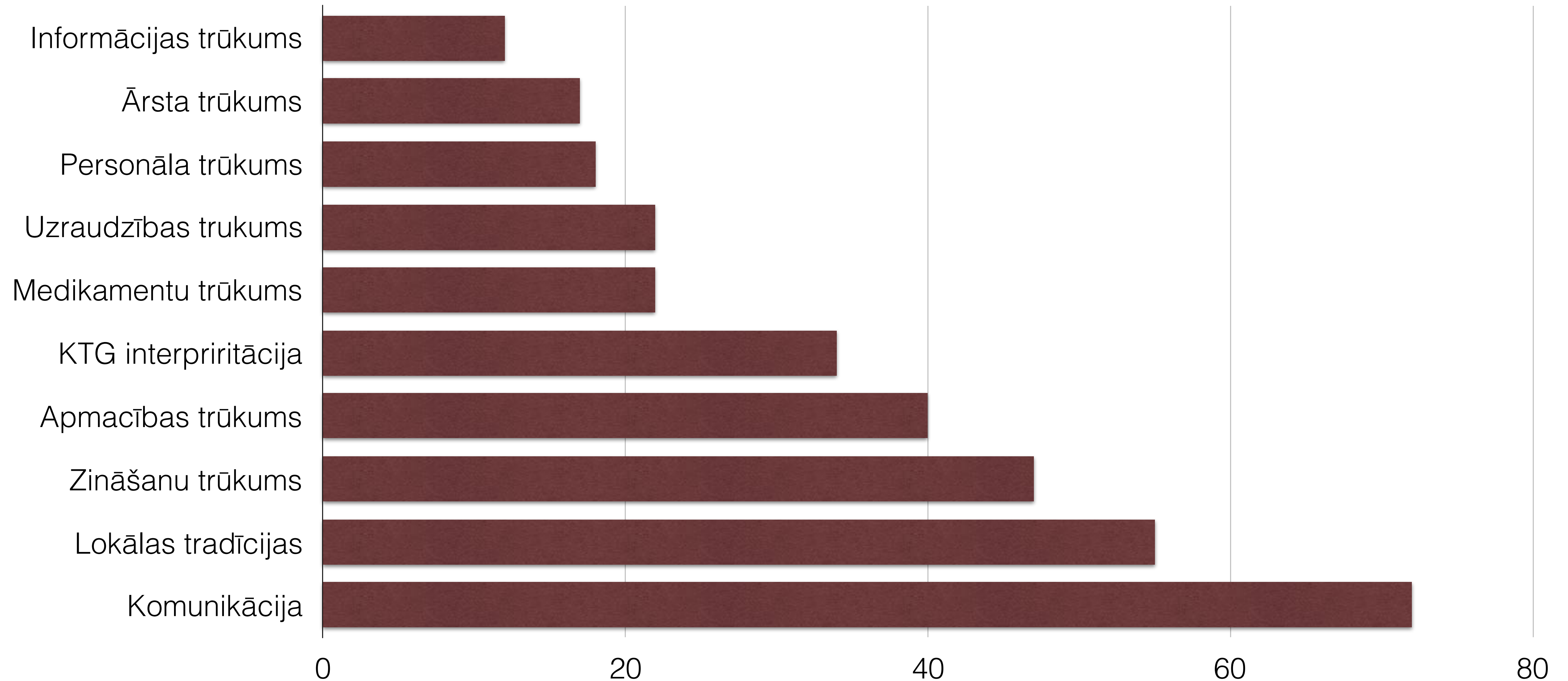
**Neizdevusies
sazināšanas**

**Neattaisnota
oksitocīna
lietošana**

“Neizdevusies sazināšanās ir galvenais pacientu nāves, fiziskas vai psiholoģiskas traumas iemesls (nav saistīts ar slimības gaitu) pēdējo 10 gadu gaitā.”

– ASV Joint Commission

Root causes of perinatal sentine events - The Joint Comission, 1995-2004

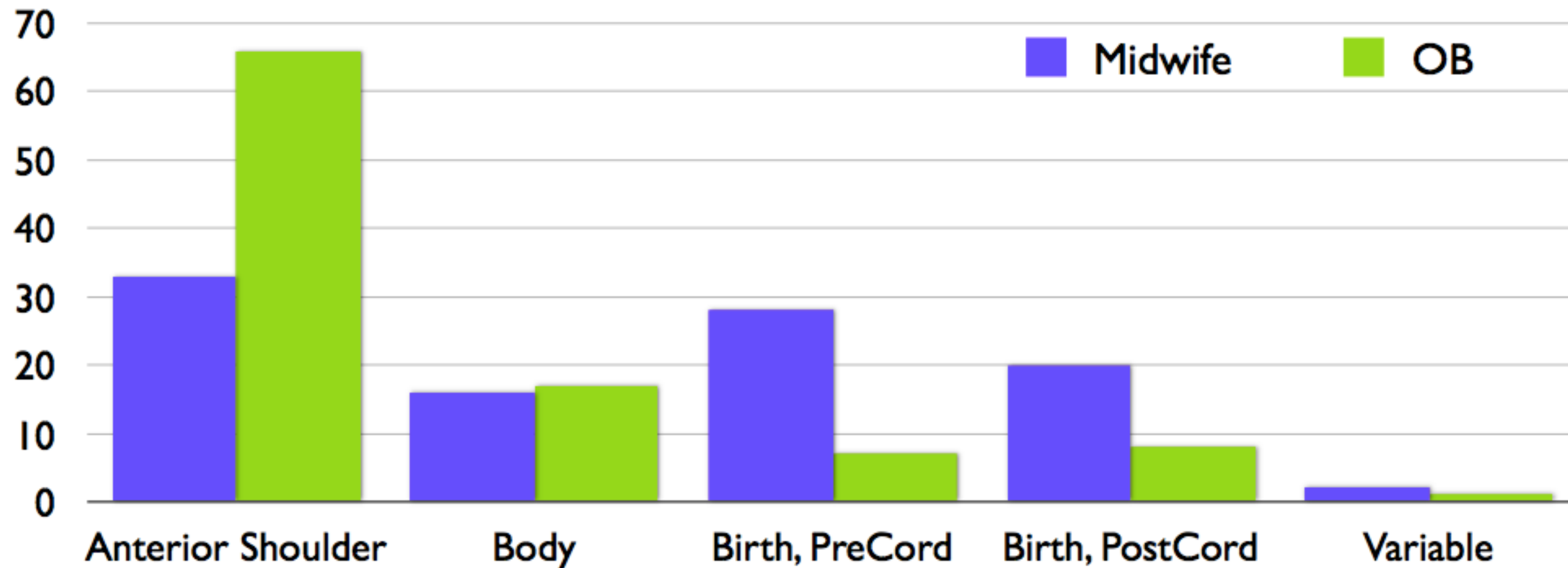

Kas traucē sazināties?

- pārmērīga hierarhija
- Devianta (psihopatveidīga) uzvedība - disruptive behavior
- aprūpes variācijas
- nav komunikācijas ķēdes
- nav komandas

Aprūpes variācijas

When do you give **uterotonic drug** during 3rd stage?

“Vismaz viens iesaistītais darbinieks apzināja draudus, bet
nejūtās pilnvarots runāt.”

–Edmund F Funai MD, Christian M Pettker MD. Managing obstetric risk: Is your labor and
delivery team ready? ContOb/Gyn 2011

Kāpēc nav pilnvarots?

- hierarhija
- devianta uzvedība

Devianta uzvedība

- demominē adresātu
- traucē izpildīt savu lomu efektīvi
- iznīcina efektīvo komandas darbu
- samazina aprūpes kvalitāti
- samazina pacientu drošību

Deviantas uzvedības pazīmes:

- nepieklājīga, pazemojoša runa
- kliegz, aizvaino, bār citus
- met instrumentus, mapes, citus objektus
- iebiedē, pazemo
- kritizē, negatīvi komentē citus aprūpes sniedzējus pacientes un/vai darbinieku klātbūtnē
- sarkasms, neverbālie žesti, pasīvi - agresīva uzvedība
- seksisms

Pasīvi agresīva uzvedība:

- nespēja savaldīt dusmas
- atteikums no atbildības
- bailes no atkarības
- distancējas no komandas
- vārdi atšķiras no rīcības

Disruptive Behavior Frequency

ISMP Medication Safety (2004)

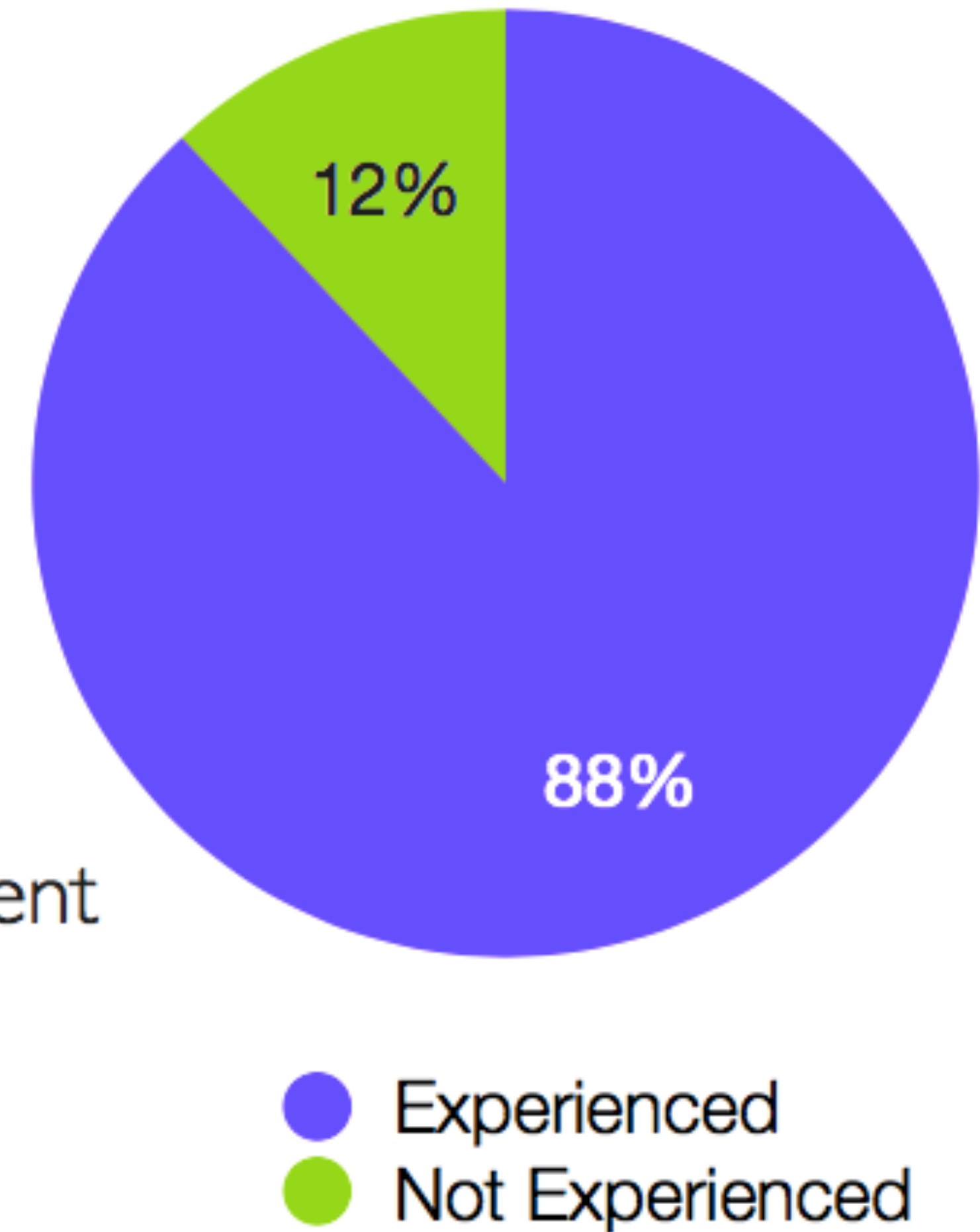
- 48% reported strong **verbal** abuse
- 4% experienced **physical** abuse

1200 physicians, 500 nurses, 50 hospitals (2011)

- 42% medical students **experienced** harassment
- 86% nurses **witnessed** disruptive behavior
- 90% residents **reported** sexual harassment

Operating Room Study (2012)

- Average of 1-4 conflicts/operation

DuPree E, et al., Jt Comm JQPS, 2011; Rosenstein A, et al. AJOG 2011

Kāpēc devianta uzvedība?

- pārgurums
- stress
- sadzīves problēmas (šķiršanas)
- nediagnosticēta somatiska vai psihiska saslimšana
- alkoholisms
- narkomānija

Devianta uzvedība - sekas

Stratēģija uzlabošanai

- samazināt hierarhiju
- iznīcināt graužošo uzvedību
- apmācīt efektīvas komunikācijas tehnikas
- ziņot par neefektīvu komunikāciju un apspriest

Kā samazināt hierarhiju?

- Daily Interdisciplinary Rounds
10 am, 10 pm
- The Pre-Procedure “Huddle”
- Anesthesiologists, Academic & Private Obstetricians, Midwives, Nurses, Pediatricians, Social Workers, Consultants
- Nurse present patients

Results

- Reduced practice variation
- Improved patient safety
- Increased camaraderie, confidence and respect
- Diminished hierarchy

Kā iznīcināt devianto uzvedību?

- individuāla reakcija: rūpīgi dari savu darbu, apspriež
- nodaļas reakcija: apspriešana
- institūcijas reakcija: apspriešana...

Kā iznīcināt aprūpes variācijas

- uz pierādījumiem balstītas klīniskas rekomendācijas
- medicīnas aprūpes protokoli

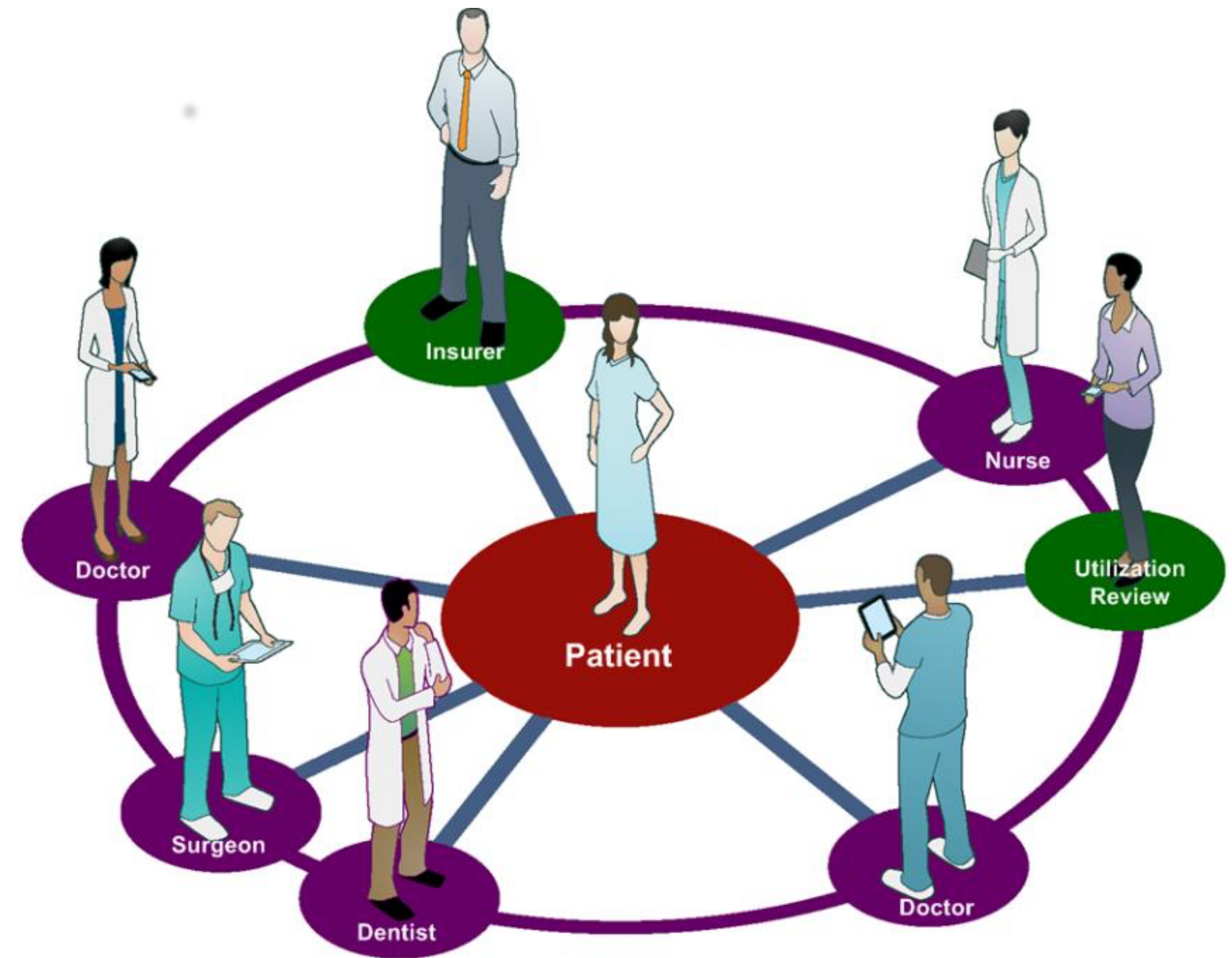
Kā uzlabot komandas darbu?

- efektīvas komunikācijas tehnikas
- medicīnas aprūpes protokoli
- komandas treniņi

	Autors	Atradne	Pētījuma veids	Komplikācija
	Ameh et al., 2012	rezidentu uzticība un klīniskas prasmes uzlabojas	prospektīvs	Neatliekamie stāvokļi
	Andridhetti et.al., 2012	studentu zināšanas ir labāk	randomizēts kontrolēts	Plecu distocija, asiņošana
	Bower et al., 1997	rezidentu uzticība un klīniskas prasmes uzlabojas	prospektīvs	Neatliekamie stāvokļi
	Crofts et al., 2007	vecmāšu un ārstu uzticība un klīniskas prasmes uzlabojas	prospektīvs	Neatliekamie stāvokļi
	Deering et al., 2004	rezidentu klīniska izpilde ir labāk	randomizēts kontrolēts	Plecu distocija
	Dijkman et al., 2010	Perimortem S.C. veikt nekavējoties pēc MOET kursa ieviešanas, bet mātes izdzīvošana ir iespējama tikai stacionārā	prospectīvs	Kolapss
	Draycott et al., 2000	efektīva apmācības metode retām komplikācijām, kas patīk apmācāmiem	prospektīvs	Preeklamsija un eklampsija
	Draycott et al., 2006	5. minūtes APGAR < 5 un hipoksiski išemiskas encefalopātijas biežums samazinājās	prospektīvs	Neatliekamie stāvokļi
	Draycott et al., 2008	pēc apmācības neonatāla dzemdību trauma samazinājās no 9.3% līdz 2.3%	retrospektīvs observatīvs	Plecu distocija
	Ellis et al., 2008	pēc apmācības MgSO4 administrēja nekavējoties	randomizēts kontrolēts	Preeklamsija un eklampsija
	Fisher et al., 2010	simulācija ir efektīvāka apmacības metode nekā lekcija	randomizēts kontrolēts	Preeklamsija un eklampsija
	Fisher et al., 2011	Kardiopulmonāla reanimācija uzsakta ātrāk (120 v.s. 32 sek) un perimortem S.C. veikts ātrāk (240 v.s. 159)	randomizēts kontrolēts	Kolapss
	Goffman et al., 2008	rezidentu un dežūrārstu klīniska izpilde ir labāk	randomizēts kontrolēts	Plecu distocija
	Maouris et al., 2010	5. minūtes APGAR < 5 un S.C. biežums samazinājās	prospektīvs	Neatliekamie stāvokļi
	Markova et al., 2012	nav atšķirību asins pārliešanas biežumā	prospectīvs	Pēcdzemdību asiņošana
	Phipps et al., 2012	Adverse Outcome index (perinatāla un mātes M&M) uzlabojas no 0.052 un 0.043	prospektīvs	Neatliekamie stāvokļi
	Reynolds et al., 2011	rezidentu uzticība un klīniskas prasmes uzlabojas	prospektīvs	Neatliekamie stāvokļi
	Siassakos et al., 2009	dzemdības pēc nabassaites izkrišanas no 25 līdz 14,5 minūtēm, neliela samazinašanas APGAR vērtējuma < 7 un ārstēšana JITN	prospectīvs	Nabassaites izkrišana
	Siassakos et al., 2011	labāka klīniska izpilde	randomizēts kontrolēts	Komandas darbs
	Sorensen et al., 2011	pēc 2 dienu apmācības pēcdzemdību asiņošanas biežums samazinājas no 33% līdz 18%, smagas asiņošanas no 9% līdz 4%	prospectīvs	Pēcdzemdību asiņošana
	Strachan et al., 2008	pēc 12 mēnešiem saglabājas labākās zināšanas un klīniska izpilde ipāši ja apmācība notiek sava darba vidē	liels randomizēts kontrolēts	Komandas darbs
	Wagner et al., 2011	Adverse Outcome index (perinatāla un mātes M&M) uzlabojas	prospektīvs	Neatliekamie stāvokļi
	Zafar et al., 2009	izdzīvoja 89% no pacientēm pēc KPR	uzskaites žurnāls	Kolapss

Komandas darbs

- multitasking
- two pizza team
- komandas savstarpēja sazināšanas

Netehniskas prasmes

- kognitīvas un sociālas prasmes nepieciešamas klīniskas rīcības izpildei
- ietver sevī prasmi pieņemt lēmumu un komandas darbu

NTP klasifikācija

- situācijas apzināšanas
- lēmuma pieņemšana
- komandas darbs un savstarpēja sazināšanas
- profesionālas attiecības ar pacienti
- individuāla profesionāla uzvedība

Flin R, Maran N. Identifying and training non-technical skills for teams in acute medicine. Qual Saf Health Care. 2004;13 Suppl 1:i80–4.

NTP šķēršļi

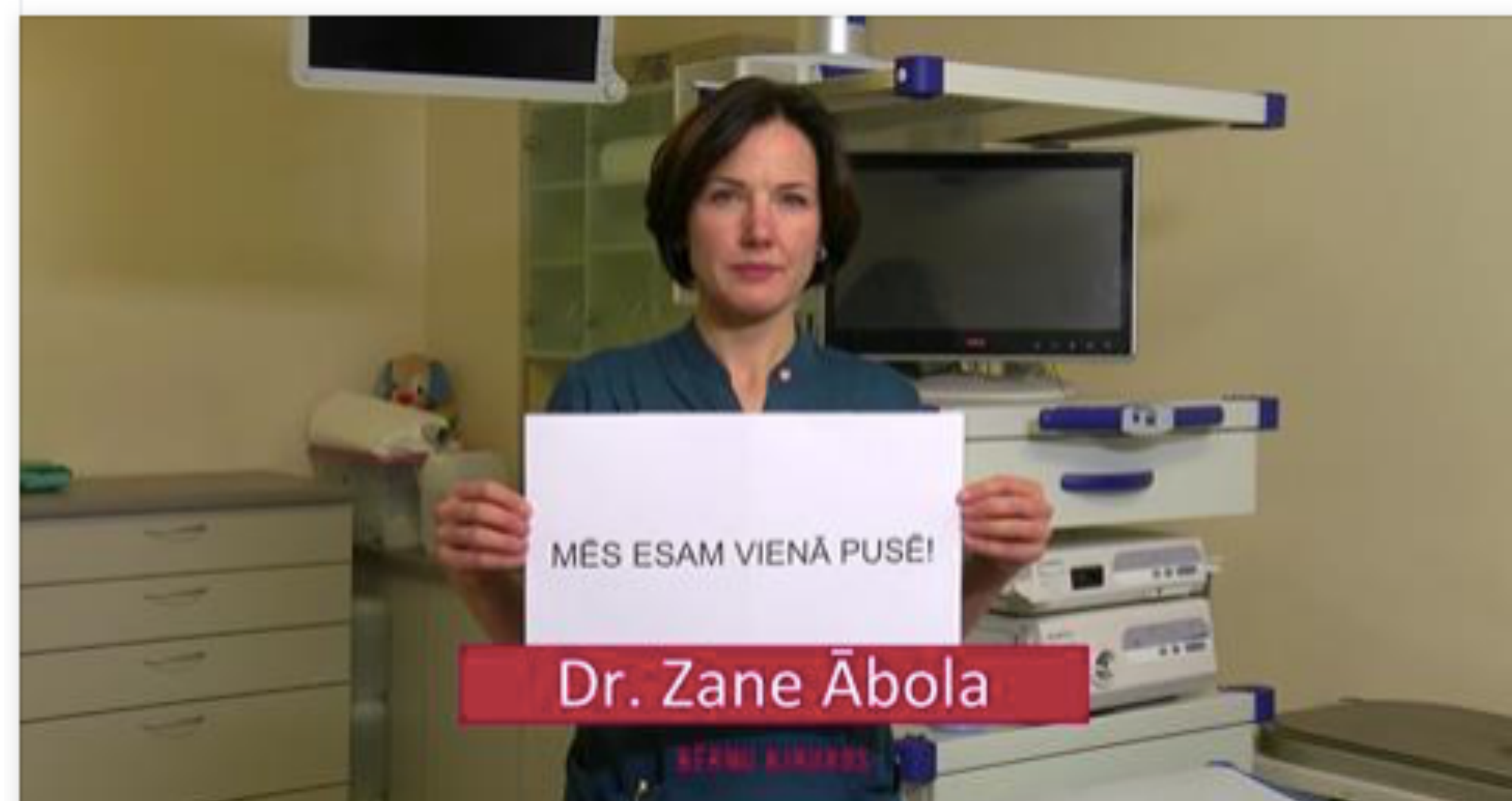
- zināšanas
- profesionāla apzināšanas
- hierarhija
- dzimums
- komandas struktūra
- valoda un komunikācija - pamata problēma

Situācijas apzināšanās

- **Pamanīt** - jāapzinās pacientes stāvoklis, komandas dalībnieku aktivitāti, pieejamie resursi
- **Saprast** - replikas, atbildes, precizējums
- **Domāt uz priekšu** - paredz, plāns un prioritāte

Sazināšanas ar pacienti

- stāties priekša
- paskaidro, savu lomu
- paskaidro, kāš ir jādara (iejaukšanas, manipulācija)
- paskaidro pār iespējamām komplikācijām
- izklausī mātes bažas
- pielāgo mātes velēšanas situācijai
- saņem informēto piekrišanu

VIDEO: Kāpēc top sižeti par sliktu aprūpi un kļūdām slimnīcā, bet ārsti tos NEKOMENTĒ? | Runā Bilde

Arvien biežāk medijos un sociālajos tīklos parādās dažādi stāsti, kuros pacienti dalās pieredzē par, viņuprāt, nekvalitatīvi veiktu medicīnas personāla darbu, kas nereti...

RUNABILDES.LV

Sazināties ar komandu

- SBAR
- Slēgtas cilpas tehnika
- Atslēgas vārdi
- 2 izaicinājumu likums - 2 challenge rule
- komandu ķēde - Chain of command

SBAR

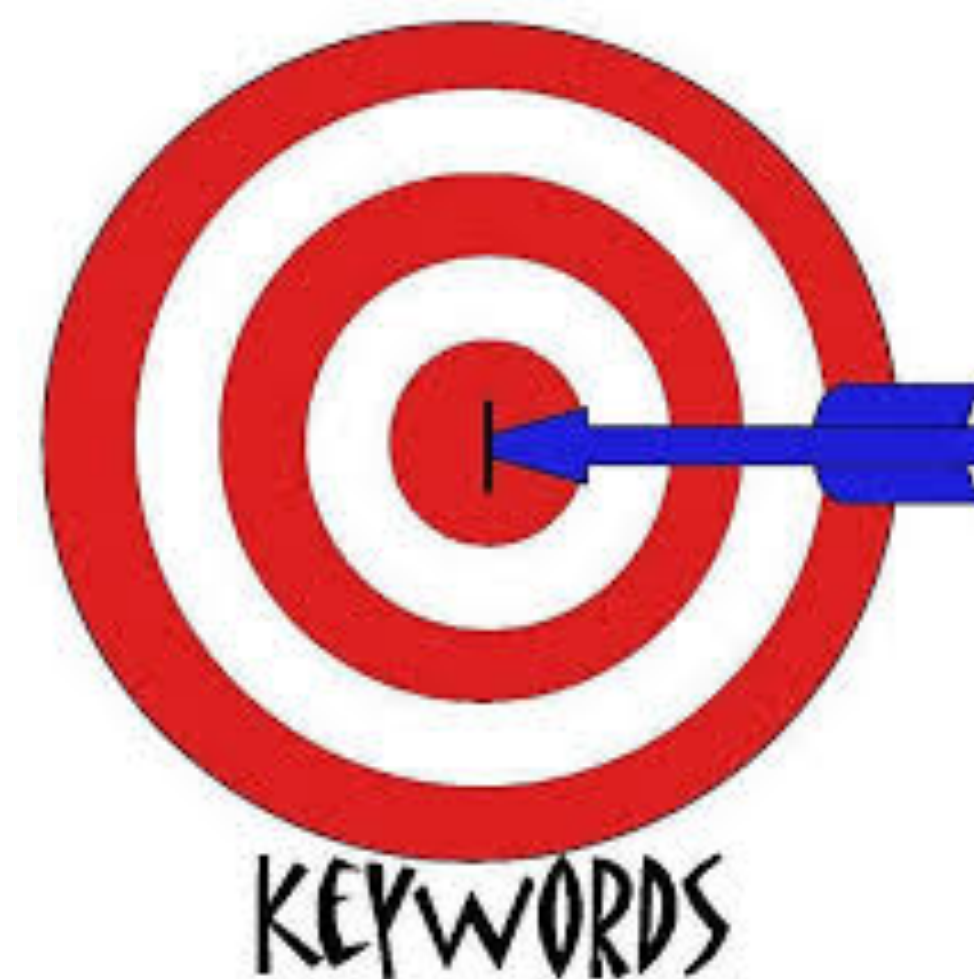
SBAR	Jautajums	Piemērs
Situation	Kas patreiz notiek?	Dr. Lapiņš, zvana Anna Miskova, pacientei Agnesei no 5 zāles nepieciešams kritisks S.C.
Background	Kādi faktori noteica patreiz notiekošo?	Agnese ir trešajās dzemdībās un tikko veicot amniotomiju pie atvēruma 7 cm izkrita nabas saite
Assessment	Kas uz doto brīdi ir veikts situācijas stabilizēšanai?	Mēs uztaistījām tokolīzi un vedām pacienti uz operācijas bloku. Auglim ir bradikardija, mēs nevārām to stabilizēt
Recomendations	Ko Jūs sagaidāt/prasāt/rekomendējāt	Mums nepieciešama Jūsu palīdzība, lai nekavējoties pabeigt dzemdības ar kritisko S.C.

Slēgtas cilpas tehnika

- uzdevums skaidri un skaļi definēts
- uzdevums deleģēts konkrētai personai
- uzdevums ir pieņemts
- uzdevums ir izpildīts
- ir skaidri un skaļi paziņots par uzdevuma izpildīšanu
- uzdevuma devējs apliecina uzdevuma izpildi

Atslēgas vārdi

- **C**onserved - norūpējies
- **U**ncomfortable - šaubos
- **S**cared - baidos - drošība apdraudēta

2 izaicinājumu likums

- adrese komandu - nav atbildes
- atkāрто komandu - nav atbildes
- nav atbildes - apstājas

Komandu ķēde

- komanda virzas uz augstāko profesionālo līmeni
- lieto konflikta situācijā

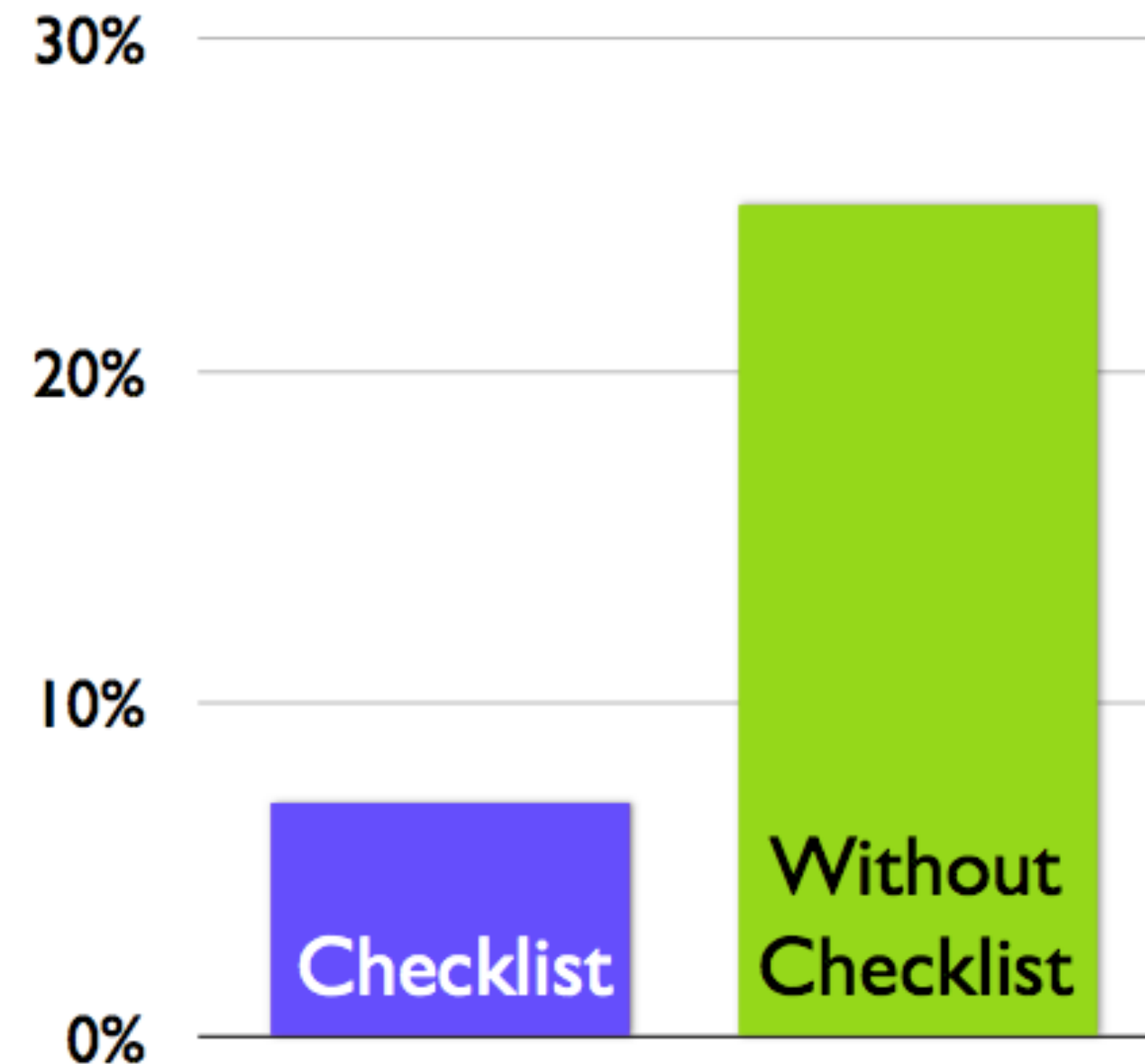

Kontroles lapa

17 Operating Room Teams

- Each team had 6-8 scenarios
Checklists for 50%
- Checklist use reduced missed critical steps by 75%
- Every team performed better
- Checklist use desired by 97%

Critical Steps Missed

Ideāla komandas raksturojums

- definētie mērķi
- lomu un pienākumu sadalē
- strukturēta lēmuma pieņemšana
- dinamiska informācijas apmaiņa
- lokālo protokolu apzināšanas un izpildē
- limitēts dzīves laiks

St Pierre et al, 2011

Pacientu drošību palielina

- aprūpes kvalitātes iekšējais un ārējais audits
- medicīnas aprūpes protokoli un vadlīnijas
- kontroles lapas (oksitocīns, indukcija, S.C., VTE profilakse)
- konfidenciāla kritisko gadījumu analīze
- multidisciplināras komandas simulācijas trenēšanā darba vidē
- KTG sertifikācija

Secinājumi

- Slikts komandas darbs kaitē pacientei
- Efektīva komanda apzina neatliekamo situāciju agrīni un un lieto efektīvas komunikācijas tehnikas
- Multidisciplināras komandas pastāvīga apmācība darba vidē uzlabo perinatālo saslimstību un mirstību

“Individual talents get magnified many times over through the collective lens of an effective team.”

–Dalal Haldeman

